

İKLİM VE HAVA OLAYLARI

Hava Olayları

*Hava katmanı, Dünya'yı dıştan saran ve **atmosfer** adı verilen tabakadır.

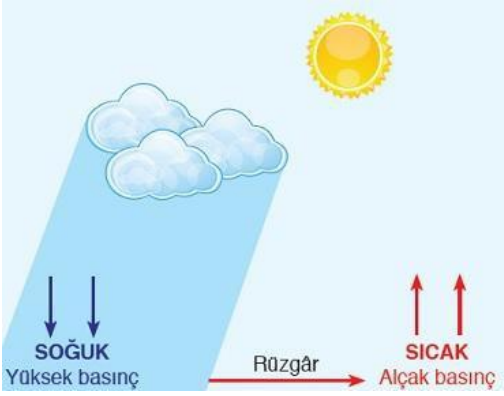
*Atmosferde bulunan gazlarımız, %78 Azot gazı ,%21 Oksijen gazı , %1 diğer gazlar..

*Atmosferde meydana gelen değişmeler **hava olayları** olaraklandırılır.

***Hava olayları**; Güneş'ten gelen ısı enerjisine bağlı olarak oluşan basınç, rüzgâr, nem, yağış ve sıcaklık gibi değişkenlerdir.

*Belirli bir bölgede ve kısa süre içerisinde etkili olan hava olaylarına **hava durumu** denir.

Rüzgar: Yatay yönde oluşan hava hareketine rüzgar denir. Rüzgarın sebebi oluşan basınç farkıdır.

*Rüzgarın hızı,kuvvetini ve hatta yönünü ölçmekte kullanılan aletlere **anemometre** denir.

NOT:

Hava tahminlerinin günlük yaşama etkilerini tartışınız.

.....

.....

.....

.....

.....

ÖNEMLİ !

Alçak basınç alanı :

-Isı alarak sıcaklığı artan havanın yoğunluğu azalır. Bu durumda havanın yeryüzüne yaptığı basınç da azalır ve **alçak basınç alanı** oluşur.

Alçak Basınç Alanı Etkisindeki Bir Bölgenin Özellikleri:

- *Yükseltici hava hareketleri görülür.
- *Hava bulutludur.
- *Yağış görülme ihtimali fazladır.
- *Çevredeki yüksek basınçlı alanlardan, bu bölgeye hava akımı olur.

Yüksek basınç alanı :

Isı vererek sıcaklığı azalan havanın yoğunluğu artar. Bu durumda ise havanın yeryüzüne yaptığı basınç artar ve **yüksek basınç alanı** oluşur.

Yüksek Basınç Alanı Etkisindeki Bir Bölgenin Özellikleri:

- *Alçaltıcı hava hareketleri görülür.
- *Hava açıktır.
- *Yağış görülmez.
- *Bu bölgeden çevredeki alçak basınç alanlarına doğru hava akımı olur.

Yağmur: nemli havanın atmosferin üst katmanlarında yoğunlaşması ile oluşan hava olayıdır.

Kar: nemli havanın üst katmanlarda donması durumudur.

Dolu: nemli havanın aniden donması durumudur:

Çiy: nemli havanın yer yeryüzüne yakın yerde yoğunlaşmasıdır.

Kırağı: nemli havanın yeryüzüne yakın yerde donması durumudur.

Sis : Yağmur, kar, dolu, çiy ve kırağı gibi yağış şekillerinin yanı sıra atmosferin yeryüzüne değen bölümünde meydana gelen yoğunlaşma tipine de **sis** denir.

NEM NEDİR?

*Atmosferin içerdığı su buharı miktarına **nem** adı verilir. Havanın nemini ölçmek için **higrometre** adı verilen araç kullanılır.

Meteoroloji :

***Meteoroloji**, atmosfer içerisinde meydana gelen tüm hava olaylarını ve değişimleri inceleyen, bu olay ve değişimlerin ortaya çıkardığı sonuçları irdeleyerek hava tahminlerini yapan bilim dalıdır.

*Meteoroloji uzmanlarına **meteorolog** adı verilir

İKLİM

***İklim**, Dünya'nın herhangi bir bölgesinde uzun yıllar boyunca gözlemlenen tüm hava olaylarının ortalama veri sonuçlarıdır.

*İklimlerin yayılışlarını, insan ve çevre üzerine etkilerini neden-sonuç ilişkisi içerisinde inceleyen bilim dalına **klimatoloji** (iklim bilimi) denir.

*İklim bilimi ile uğraşan bilim insanına ise **klimatolog** (iklim bilimci) denir.

*Ülkemizde ise başlıca üç büyük iklim çeşidine rastlanır. Bunlar; Karadeniz iklimi, karasal iklim ve Akdeniz iklimidir.

NOT:

İklim ve hava olaylarının farklarını inceleyiniz.

.....

.....

.....

.....

Küresel İklim Değişikliği

*Atmosferde birikerek Güneş ışınlarının yeryüzünden uzaya yayılmasını engelleyen gazlara **sera gazları** adı verilir.

* Bu gazlar, yeryüzünden yansıyan Güneş ışınlarını tutarak tıpkı seralarda olduğu gibi Dünya'nın sıcaklığının korunmasına sebep olmaktadır. Sera gazlarının yapmış olduğu bu etki de **sera etkisi** olarak tanımlanmaktadır.

*Sera gazları : metan (CH₄) ve karbondioksit (CO₂),

*Bilim insanları, Dünya genelinde yaşanan bu küresel ısınmanın beraberinde getireceği iklim değişikliklerini de **küresel iklim değişikliği** olarak adlandırmaktadır.

Küresel iklim değişikliğinin artışına doğrudan etki eden etmenler:

*Sera gazlarının salınımı

*Sanayileşme ile birlikte artan kömür, petrol gibi fosil yakıt tüketimi

*Ormanlık alanların yok edilmesi

Küresel iklim değişikliğinin etkisinin oluşturduğu sorunlar:

*Kutuplarda buzulların erimesi

*Deniz seviyesindeki yükselmeler

*Beklenmedik fırtınalar

*Uzun süreli kuraklıklar

*Birçok bitki ve hayvan türü neslinin azalması

*Meteorolojik afetler

*Tarıma bağlı ekonomik sorunlar

*İçilebilir su kaynaklarında azalması

Küresel iklim değişikliğinin etkisinin oluşturduğu sorunlarının çözümü için yapılması gerekenler:

*Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı arttırılmalı

*Sera gazlarının salınımı azaltılmalı

*Ormanlık alanlar arttırılmalı

